

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822200304
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3822200304.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci mal. U. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., matky U. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. I. XX/XX, R., zastúpenej H.. Z.. J. J., R. XXX/XX, U., otca H. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/X, R., zastúpeného H.. M. F., advokátkou so sídlom R., T. X/A, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 9P/5/2022-261 zo dňa 4. mája 2022 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudok Okresného súdu Prievidza 8Pc/14/2019 zo dňa 24.10.2019 v časti úpravy vyživovacej povinnosti zmenil tak, že otec maloletej je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 350,- eur vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 25.01.2022. Rozhodol, že zameškané výživné od podania návrhu od 25.01.2022 do vyhlásenia rozsudku vo výške 713,- eur sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 30,- eur mesačne splatných spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným celý dlh (výrok I.). Návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok II.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.). Na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. V odôvodnení súd prvej inštancie bližšie vysvetlil dôvody, so zreteľom na ktoré určil otcovi vyživovaciu povinnosť podľa návrhu, na sumu 350,- eur mesačne s účinnosťou od 25.01.2022 s tým, že z rovnakých dôvodov návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Zohľadnil, že v čase posledného rozhodnutia o výživnom (rozsudok sp. zn. 8Pc/14/2019 zo dňa 24.10.2019), kedy bola otcovi určená vyživovacia povinnosť vo výške 180,- eur mesačne, bola matka na rodičovskej dovolenke a jej príjem tvoril rodičovský príspevok a prídavok na jedno dieťa. S maloletou matka bývala v dvojizbovom byte, ktorý bol v osobnom vlastníctve starej matky, ktorá sa v byte zdržiavala sporadicky. Náklady na bývanie boli 190,- eur mesačne, na ktoré matka maloletej prispievala jednou polovicou. Domácnosť viedli oddelene. Otec maloletej býval v štvorizbovom rodinnom dome, ktorý mal vo vlastníctve. Každý druhý týždeň boli u otca jeho dve maloleté deti, T. T., nar. XX.XX.XXXX a G. T., nar. XX.XX.XXXX, ktoré mal otec zverené v striedavej osobnej starostlivosti. Otec uviedol náklady na bývanie vo výške 102,- eur mesačne, splácal hypotekárny úver 312,- eur mesačne, všetkým deťom uhrádzal poisťky a prevádzkovoval živnosť v oblasti rýchleho občerstvenia. V súčasnosti matka býva s maloletou v dvojizbovom byte, ktorý má v osobnom vlastníctve a spláca hypotéku. Matka pracuje ako učiteľka v materskej škole v W., je poberateľkou prídavku na jedno maloleté nezaopatrené dieťa. Matka preukázala výdavky spolu 468,83 eur. Bolo zistené, že otec je naďalej samostatne zárobkovo činnou osobou v odbore gastro a v striedavej starostlivosti má dve deti z predchádzajúceho manželstva. Tieto deti berie otec opakovane na výlety, lyžovačky, boli v O., v R. atď.. Býva v rodinnom dome, vlastní autá R. U., A. a podľa tvrdenia matky aj T. C Deklaroval výdavky na G. mesačne 300,10 eur, na T. 378,32 eur, príjem otca z podnikania bol za jún 2021 939,- eur, za júl 2021 3 073,47 eur, za august 2021 754,44 eur, 1 716,06 eur za september 2021, 1 172,36 eur za október 2021. Príjem za rok 2021 bol 7 035,12

eur. Pri rozhodovaní prihladol na poskytnutú „pomoc“. Uviedol, že mesačné výdavky u otca predstavujú sumu 1 373,02 eur.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmení rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8Pc/14/2019 zo dňa 24.10.2019 v časti úpravy vyživovacej povinnosti a otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu mal. U. sumou 100,- eur vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 11.02.2022 a vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietne. Uviedol, že nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie spočíva v tom, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam pri ustálení jeho zárobkových možností, z ktorých pri určení výživného vychádzal, ako aj nesprávnom ustálení opodstatnených výdavkov matky a skutočných nákladov na maloleté dieťa. Nesprávne súd posúdil možnosti povinného a potreby oprávneného pri samotnom určení jeho vyživovacej povinnosti s ohľadom na neprimeranosť jeho výšky. Nestotožnil sa so spôsobom, akým súd pri rozhodovaní o výške jeho vyživovacej povinnosti prihladol (bod 18. rozsudku) k ním deklarovanej a matkou potvrdenej životnej úrovni, výdavkov, ktoré má na deti v striedavej starostlivosti vo výške 400,- eur na každé dieťa, pri vlastných výdavkoch 1 373,02 eur, jeho bývanie v rodinnom dome, dispozíciou troma autami, výdavkami len na telefón vo výške 90,- eur mesačne s ohľadom na právo maloletej podieľať sa na jeho životnej úrovni, kedy z tých istých dôvodov súd zamietol jeho návrh na zníženie výživného. Predovšetkým zdôraznil, že naposledy bolo určené výživné v čase relatívnej ekonomickej stability, kedy ako osoba podnikajúca v odbore gastro za obdobie roku 2019 mal príjem 53 777,- eur, výdavky 47 626,- eur so základom dane vo výške 6 150,- eur. V roku 2021 došlo k výrazným zmenám pomerov, keď jeho ročný príjem z objektívnych dôvodov poklesol na sumu 7 656,23 eur, pričom bol nútený uplatniť si štátnu pomoc poskytovanú prostredníctvom ÚPSVaR. V roku 2022 sa jeho finančná situácia nezlepšila a táto je veľmi neuspokojivá. Jeho mesačný zárobok v roku 2022 je neporovnateľne nižší ako bol pred COVID-om, nakoľko mnohé akcie, na ktorých sa ako podnikateľ mohol zúčastňovať, sa nerealizujú a prejavujú sa zvýšené náklady spojené s prenájmom, energiami, pohonnými hmotami, ako aj tovarom a službami, ktoré sú základnou komoditou predaja a predmetom jeho podnikania. Prehlásil, že aj napriek jeho snahe o dobré výsledky pri podnikateľskej činnosti, ktorú vykonáva, nie je schopný z objektívnych dôvodov zlepšiť svoj hospodársky výsledok a tým svoju finančnú situáciu, ktorá je dosť nepriaznivá a výživné vo výške 350,- eur by nedokázal zaplatiť. Uviedol, že pri označení svojich osobných výdavkov nesprávne medzi tieto zaradil aj výdavky na zdravotné a sociálne poistenie a výdavky na telefón, ktoré si uplatňuje v podnikaní ako výdavok podnikateľa a medzi výdavky zaradil aj výživné na maloletú v sume 230,- eur mesačne, vrátane nedoplatku, čím sa jeho vyčíslené výdavky ponížili o sumu vo výške 599,13 eur. Práve z tohto dôvodu sa domáha zníženia výživného, nakoľko z objektívnych dôvodov došlo na jeho strane k podstatnému zníženiu príjmov, ktorých výšku nie je schopný ovplyvniť, čím primerane došlo aj k zníženiu jeho životnej úrovne. K určenému výživnému vo výške 350,- eur uviedol, že od posledného obdobia došlo na strane matky k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej v skutočnosti, že matka sa riadne zamestнала a má pravidelný príjem. Namietal matkou vyčíslené výdavky, medzi ktoré sú nesprávne zaradené výdavky na dieťa súvisiace s bývaním. Za neopodstatnené považoval výdavky na maloletú spojené s cestovným do škôlky v W. vo výške 60,- eur, nakoľko maloletá navštevuje škôlku v obci X., kde matka pracuje. Za nedôvodne vysoké považuje aj matkine výdavky na telefón vo výške 40,- eur, za prehnané považoval tiež mesačné výdavky na ošetrovanie a obuv maloletej vyčíslené na sumu 50,- eur, rovnako tak voľnočasové aktivity vo výške 40,- eur popri ďalších uvádzaných výletoch a exkurziách. Za navýšené považoval tiež výdavky na hygienu maloletej vo výške 30,- eur a tiež výdavky na stravu mimo škôlky v sume 104,- eur mesačne.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. K námietke otca, že má nízke príjmy z podnikania uviedla, že už nie je COVID-ové obdobie a v spoločnosti je práve opačný trend, nakoľko je zvýšený dopyt po kultúrno-spoločenských akciách. Táto spoločenská situácia v značnej miere napomáha otcovi, ktorý už momentálne úspešne podniká. Podľa znalostí matky otec poskytoval podnikateľské služby na kultúrno-spoločenských akciách od marca 2022 - sobota, nedeľa v máji 2022 - otvorenie sezóny v U., sobota, nedeľa v máji 2022 - U. jarmok, 1. mája 2022 - deň otvorených dverí v M. W., 28.05.2022 - letecký deň na letisku v R., 18.06.2022 - R. jarmok, Q. R., 04.06.2022 - N. S. v M. Q. F., 19.06.2022 - Rozprávkový les v Q., 02.07.2022 - Festival B. Y. XXXX R. kúpalsko U. - R., nonstop basketbal Q. U.. Ide len o akcie, o ktorých má matka vedomosť, pričom podľa nej išlo o väčšie množstvo akcií. Matka tiež uviedla, že otec súbežne poskytuje podnikateľské aktivity aj na viacerých miestach, to znamená súbežne prevádzkuje viacero predajných stánkov na rôznych akciách. K prevádzke stánkov využíva brigádnikov, čo svedčí o

tom, že sa jedná o vysoko ziskové aktivity. K tvrdeniu otca, že po zohľadnení jeho príjmov a výdavkov za rok 2019 mal príjem 6 150,- eur, čo mesačne vychádza priemerne 512,50 eur, uviedla, že toto je výrazne v rozpore s ním deklarovateľnými mesačnými výdavkami vo výške cca 2 000,- eur, ktoré preukázal v tomto konaní. Keďže ide o zjavný nepomer medzi mesačnými výdavkami otca a ním tvrdenými príjmami, podľa matky táto skutočnosť potvrdzuje, že otec má omnoho vyššie príjmy ako tie, na ktoré poukazuje v tomto konaní. Podľa názoru matky otec dosahuje priemerný mesačný čistý príjem minimálne 2 500,- eur, preto platenie mesačného výživného vo výške 350,- eur je primerané.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Poukázal na to, že od posledného rozhodnutia o výživnom maloletá začala navštevovať predškolské zariadenie, s čím matke vzrástli náklady. Maloletá má zhoršený zdravotný stav. Určenú výšku výživného považuje za primeranú potrebám maloletej.

5. Aj vo vyjadrení k vyjadreniu matky kolízny opatrovník zotrval na svojom stanovisku.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že výživné vo výške 350,- eur je vzhľadom k jeho finančnej situácii príliš vysoké, no predovšetkým je neprimerane vysoké k opodstatneným potrebám štvorročného dieťaťa.

7. V ďalšom vyjadrení matka zotrvala na svojom názore, že rozsudok súdu prvej inštancie je zákonný a správny. Potvrdila, že jej pomáha matka. V roku 2022 na žiadnej dovolenke s maloletou nebola. Maloletá bola na operácii a následne bola zo zdravotných dôvodov izolovaná, aby nedostala infekciu. S maloletou žije sama, pracuje na plný pracovný úväzok ako učiteľka a v prípade, že sa jej naskytne príležitosť a podarí sa jej zabezpečiť „stráženie dcéry u svojej mamy“, využije možnosť náhodnej brigády, aby si privyrobila. Privyrábala si tak počas letnej sezóny v kaviarni v U.. Pokiaľ sa otec vykresľuje ako neúspešný podnikateľ, ona tvrdí, že opak je pravdou, nakoľko jeho majetkové pomery a životný štýl preukazujú jeho vysoké zárobkové možnosti.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

9. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súd sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nespĺní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima (§ 63 ods. 1 Zákona o rodine).

10. Rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností sa v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine môže zmeniť, ak sa menia pomery, z ktorých súd vychádzal pri ich úprave. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Výživné sa určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd o výživnom rozhoduje. Zmena pomerov je hmotnoprávnym základom pre nové rozhodnutie. Súdna prax ustálila, že zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanovenú súdom, musí byť takej povahy, aby bol daný reálny dôvod zmeniť už vydané súdne rozhodnutie.

11. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§ 75 ods.1 veta prvá Zákona o rodine).

12. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvnená faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného.

13. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

14. Podaným návrhom sa matka domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti, ktorá bola určená naposledy rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8Pc/14/2019 zo dňa 24.10.2019, s ktorým návrhom otec nesúhlasil a domáhal sa zmeny, zníženia rozsahu vyživovacej povinnosti. Pre určenie zmeny výšky vyživovacej povinnosti je určujúce, v akej miere došlo k zmene pomerov na strane oprávneného alebo povinného oproti stavu, ktorý existoval v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom.

15. V prejednávanej veci z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je možné zistiť, ako súd dospel k záveru o zvýšení vyživovacej povinnosti na sumu 350,- eur, keď nevykonal žiadne vyhodnotenie zisteného skutočného stavu veci. Súd nevykonal žiadne porovnanie pomerov od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, javí sa, že súd na rozdiel od porovnávaní pomerov len určoval, či je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné, ktoré matka v návrhu požaduje. Tento postup nie je správny. Povinnosťou súdu je nielen zistiť a mať preukázané odôvodnené, t. j. nielen matkou tvrdené pomery maloletej, ale tieto aj porovnať s pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia a rovnako je povinný nielen zistiť, ale porovnať a vyhodnotiť pomery na strane otca, lebo len tak je možné dospieť k záveru, či nastala zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie rozsahu vyživovacej povinnosti.

16. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa §391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. V ďalšom konaní súd prvej inštancie zistí pomery maloletej, tieto dôsledne vyhodnotí s ohľadom na námietky otca a posúdi ich dôvodnosť. Vzhľadom na námietky otca sa neuspokojí iba s tvrdením matky o týchto výdavkoch, ale vyžiada si aj dôkazy o matkou tvrdených výdavkoch maloletej, keďže tieto otec sponchybňuje. Súd prvej inštancie tiež dôsledne zistí aj príjmy otca a jeho výdavky, ktoré otec v odvolaní namieta a nakoľko sa jedná o konanie o zvýšenie výživného, je súd povinný porovnať okolnosti, ktoré existovali v čase skoršieho rozhodnutia o výživnom so súčasnými pomermi a až na základe tohto porovnania môže súd dospieť k záveru o zmene rozsahu vyživovacej povinnosti s tým, že jeho konkrétnu výšku v rozhodnutí podrobne odôvodní.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).